

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana za družabnike polit. društva „Soča“:

Vse leto f. 4.—
Pol leta „ 2.—
Četrť leta „ 1.10

Za nedružabnike:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrť leta „ 1.20

Posamezne številke se dobivajo po 10 sollov v Gorici pri Paternoliju in Soharju; v Trstu v tobakarnicah „Via del Belvedere 179“ in „Via della caserma 60“.

SOČA

Pri oznanilih se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr., če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 krat
6 „ „ „ 3 krat.

Za večje črke po prostoru in vsak pot 30 kr. za kolek.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredniku: Viktorju Dolencu v Gorici, Contrada della croce 283, poleg preture, kder se nahaja tudi upravnistvo. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri urednistvu.

Glasilov slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Pozor Sočani!

Pridite prav v obilnem številu k občenemu zboru 24. t. m. ker se bodo jako važne reči obravnavale. Nujno vas vabi

ODBOR.

Knez Milan IV.,

prihodnost srbske kneževine in magjarske namere proti njej.

Ajd' te Serbi, ajd' te n vojnike,
Gde se kupe otačbine dike,
Vasilje Živkovič.

Danes 22. t. m. je za Srbijo in vso ostalo Jugoslovanstvo slaven in zlo pomenljiv dan. Danes se namreč v Belemgradu obhaja razglasenje 18 letnega kneza Milana IV. Obrenoviča za polnoletnega vladarja ali „kujaza“ mlade junške srbske kneževine. Naravno je torej, da danes sleherno srbsko srce glasneje in jače bije, ne sicer zaradi tega, češ, da so Srbi z dosedajšnimi namestniki kneževine oblasti: Blaznavcem, Rističem in Gavrilovičem kako tako nezadovoljni, ampak zato, ker se trdno nadejajo, da bode današnje vstolovanje Milana IV. dosedajni narodni vladi značaj provizorija odvzelo in se na isto mesto stalna vlada postavila. Začasno vladarstvo omenjenih mož se je posebno v poslednjem času popolnoma dostojno v svojem težavnem položaju veljo. S tem njegova vedenjem je ono narodne srbske zadeve pred vso Evropo na tak način zastopalo, da si je le vse spoštovanje in sočutje vlad kot tudi ostalih Slovanov pridobiti zamoglo.

Le v enem kraju, namreč v Pešti, niso bili z ravno kar stiletim srbskim začasnim vladarstvom zadovoljni, kar mi Slovenci kot ostali Slovani lahko umevamo. Ako bi bilo srbsko vladarstvo po magjarskem „škantu“ plesalo, hočem reči, se tako vedlo, kakor želi magjarski konsul v Belemgradu, gospod pl. Kallay, t. j., da bi ne bilo rajše prav nčeva učnilo, da bi se ne bilo brigalo niti od daleč za vsestranski hasek, razvitek in napredek Srbije in njene narodne časti, ampak, da bi se bilo rajše dalo rabiti kot orodje za magjarske koristi proti „bolnemu možu,“ — (Turčiji,) a da, potem bi si bilo najbolje spricevalo o magjarskih državnikov pridobilo.

Magjarske državnike poleg „pošasti“ orjaške Rusije še to plaši in vznemirja, da obstoji ravno na njih meji, koja je že tako na spodnji Donavi (v Sreanu, Bođroghu in Banatu) od prokletih in revnih Rajzev (Srbov) „preobilno“ obiljena, srbsko-slovenska se čedalje bolj popolnujoča krščanska država.

Zato tudi ni težko verjeti, da so Magjari nemirno prenašali, ko so videli, kako se ta „ostudna“, „zaničljiva“ država sek vsaj nesreči njenega obstanka pametno, da, clo dobro vlada! Oni še vedno sanjarijo, kakor peva nek njih pesnik: „Magyar orszag nem volt, hanem lesz“ t. j. Velike Magjarske države se ni bilo, ampak se le bode, misleči, ker sorodnih bratov nikjer nimajo, da se bojo Magjari na stroške Jugoslovanstva razprostirali. Od Magjara bi se pa preveč zahtevalo, ako mislimo, da se on s tistim zadovolji, če ostane le objektivni politikar, kajti po njegovih mislih naj bi vsi mejni sosedje za specifično magjarske koristi in vse v večjo slavo Magyarorszaga delali. L. 1848-46 jih ni menda skorej nič zmodrilo ali streznilo, da bi se proti doma zatiranim narodnostim, Slovakom in Srbo-Hrvatom, drugač: vedli; ničesa se niso naučili in ničesa pa tudi ne pozabili! Pravičnim biti do zatiranih slovenskih narodov na severu in jugu, tega Bog varuj v le-

pem Magjar Orszagu! „Kaj, ta prokleti Raize (Srb), kateremu se pri nas v lepaj Magjariji toliko batia našteje, kolikor mi kulturonosni Magjari za prospešno spoznavamo, naj ima še v sosednej in sorodnej deželi pameten red in hvalevredno vlado? Aj, naj rajše vanjo magjarska strela v-dari!“ Tako in enako so mislili naši dragi tatarski „prijatelji“ unkray L-tave, ko so morali poleg njih bolečine še skusiti, da srbsko vladarstvo nikakor ni htelo po magjarsko-betyarski „žvegli plesati!“

Zarad tega („nevdanja“ srbskega vladarstva) so se magjarski časopisi strašno ljudovali nad istim začasnim vladarstvom, ker se je pokazalo vneto za napredek Srbije in njene lastne „koristi,“ mesto se vdati kot sužno orodje magjarskim koristim, ktere, češ, bi morali tudi Srbi pospeševati, ker oni (Magjari,) sami sorodnih bratov nimajo!

Se ve, da bi Deakoveci naj rajše videli, da bi bilo isto vladarstvo velikega „Deaka“, modrijana njihovega pripoznavalo za svojega „souceana“, (gospodarja) ali kaj enacega, [kar bi po njih veliko-magjarskemu razumu njegovo (vladarstva) prokleta dolžnost bila!]

Pa tudi niso še vsega upanja Arpadovi potomci zgubili, še jim brli rešilna zvezda, koja jih s tistim zaupanjem navdaja, koja daje vtopljaljočemu se slamina bilka, za koja se v svojem obupanju prijemajo.

Magjari, kojim je čedalje bolj dovršujoča se samostalna srbsko-krščanska država trn v peti, so ve, da ne radi vidijo, ko se danes brž unkray njih meje, mladi knez Milan za pololetnega proglašajo. S tem činom bode on vpricho vriskajočega srbskega naroda dejansko vladanje svoje dežele nastopil.

Delajmo tedaj, tako si oni domišljujejo, na vse kriplje, da koj pri nastopu srbske vlade dosedajne narodno misleče vladarje iz službe denejo, in da se se stvarim obdajo, ki po naš, po dobro magjarski piščali plešejo!

(Konec prih.)

Dopisi.

V Gorici 21. Avgusta. — Iz Gorice ne moremo danes nič zanimivega poročati; menda so pasji dnevi krivi, da je vse tiho. Treba tedaj, da se pečamo z bodočnostjo, ker je sedajnost tako prazna. Sem ter tija slišimo kaj govoriti o procesiji na sv. Goro katero je napovedal tukajšnji „Circolo cattolico,“ na dan 2. septembra. Povsod se pripravljajo na ta velikanski shod; kdor ne pride iz pobožnosti, prignala ga bo radovednost, to je gotovo da bo pri lepem vremenu vse živo, vse mergolelo na sv. Gori. Liberalci se sploh s takim shodom ne vjemajo, nekateri se mu posmehujejo, drugi ž njim celo javno burke vganjajo. „Pettine“ je bil prinesel v svoji predzadnji številki šaljivo sliko te procesije.

Dr. D..., duša itali kat. društva, je na isti sliki vodil procesijo. Državno pravdnistvo je dotični list zastran žaljenja postavno obstoječe vere sekvestrovalo, dr. D... je pa nekda sliko predstavljajočo procesijo ž njim na čelu v pozlačenem okviru v svoji sobi na steno obesil v večem spomin.

Polklerikalna „Soča,“ kakor jo imenuje preljubeznjivi Triesterčin dopisnik, ne javi svojega mnenja o procesiji in bi ne bila morda v vsem tem besedice črhnila, ako bi ne bila iz prijateljskega pisma posnela, kake vesti trosijo hudobni ljudje o njeni stranki. Nek bivši župan ene naj inteligentnejših županij je ne davno resno o privatni družbi izustil: „Društvo „Soča“ bo procesijo, ki pojde iz stolne cerkve na sv. Goro, kam enjalo; temu je nek nazoč župan in obče znan mameluk prav modro pristavil: „Oh, jaz nijsem ne

za Nemce, ne za Lahe, ne za Slovence, ampak le za vero!“

To so vam „kampeljini“ taki občinski modrijani in veljaki; srečno občine, ktere se morejo s takimi občinskimi predstojniki ponašati! Nam pa je prav tužnomilo pri srcu, ko vidimo, kako beduste misli vzbujajo narodna mlačnost in zagrizjenost pri sicer razumnih možeh, kateri, mesto da bi pospeševali narodni napredek, njemu le ovire delajo s takim neumnim blodenjem. Politično društvo „Soča“ obstoji sploh iz katoličanov, sloni na katoliškem stališču, in če se ne spušča v verske borbe, ker ni to njegov namen, priznava vendar in spoštuje vse to, kar izvira iz katoliške vere in je v njej vtrjeno. Toliko našim nasprotnikom in prijateljem na znanje.

Triesterčin goriški dopisnik je v zadnji svojih oboroženih korespondenc očitil, da „Soča“ blebota za „Isonzo-m.“ Gospodine z vedno nabrušenim porosom za policijske ovadbe, prosimo, primerjajte naše z „Isonzo“-vimi sestavki in prepričali se bode na mah, da hodi vsak svoja pota. Le v enem se včasih strinjava, v obsodbi „najlepšega moža.“ Da mi o tem možu ojestro pišemo, nam vendar nikdo ne more v greh šteti, saj je obče znano, da Slovence na Goriškem nihče tako strastno ne preganja, kakor ovi izneverjeni sin slovenske matere.

Iz goriške okolice 19. avg. [Izv. dop.] Kakot je vsem znano, pojde 2. septembra velika procesija na sv. Goro. Verno ljudstvo se tega veseli in pričakuje komaj odločenega dnó. A nenadoma počí glas, da mislijo „Sočani“ s kamnjem procesijo napasti. Fej te bodi, to je vender preveč! Kdo je mislil, da so „Sočani“ tako brezbožni liberaluli? Zidaj so krinke iz obraza potegnili, zdaj so njih nameni očitili! Tako bo vsak poštev človek „Sočanom“ očitil in nasprotnoval društvu in listu „Soče“. A le počasi; govori se res, da se bo ona sirovost doprinesla, ker je Sočanom stranka procesije trn v peti. A slovenska stranka Sočanov ni imela nikoli prepira zaradi te procesije, tudi ne z duhovstvom. Morebiti je tu kaka pomota in je bila v mislih (tudi goriška) druga pa neslovenska stranka, ali pa je kateri porednež hotel delati zoper goriške slovenke naprednjake. V tolažbo naznanjam, da pejle tudi več „Sočanov“ s procesijo na sv. Goro; kako bojo toraj oni same sebe kamnjali? Ontne regnum in se ipso divisum desolabitur; tega pa „Soča“ gotovo noče, društvo, ki stoji na trdnih tleh. Kričači, drugokrat bodite pošteni nasproti poštemu narodnemu društvu „Soče.“

Iz goriške okolice. [Izv. dop.] Ravno tako je imel tudi magjarski narod pred nastopom velikega Szehenyi-a veliko število nezvestih sinov, ki so hoteli za kar koli drugo, le za Madjaro ne veljati; pa mogoči duh časa jih je dovedel k zavednosti, ter so se spojili zopet z narodom, od kojega so se bili odcepili. Tudi mi se nadejamo, da bodo uresničenje državljanske ravnopravnosti in duh časa kakor tudi odgoja naše mladine na narodnoverski podlagi nam odptujčene sinove k spoznanju njihove zablode dovedle, in jih po izgledu omenjenih Nemcev in Madjarov zopet v naročje milega naroda pripeljale. Mi si ne moremo od Nemcev (ali pri nas Lahov) misliti, da se hočejo z odpadki našega naroda res bogatiti in se z našo sramoto (z odpadniki namreč) dičiti, tako ne

*) Kdor si kaj tacega izmišlja in drugim pravi, naj se varuje, ker „Soča“ je od vlade pripoznano politično društvo, je toraj oseba, katera more tožiti zaradi razalčive časti. Nadejamo se, da ne bomo pri sodnji proti takim postopali, s katerimi mir imeti je naše načelo.

URED.

moremo misliti od avstrijskomislečega (?) postavljenega zbora, oziroma vlade, da smatrajo pred omenjeno odpadništvo kot oviro do uresničenja naše narodne ravnopravnosti.

Na pojedine odpadnike, bodisi Lahone ali Nemourje, naj se nikar ne ozira in je v postor ne jemlje - na škodo neizmerno večine narodne celote! Še sv. Stepan („kralj sabljar“, kakor ga Hrvatja zovejo zato, ker je svoje rojake, tedaj še surove Madjare, s sabljo .h krstu tiral ali primoral), je svoji oporoki k svojemu sinu Mirku (Ameriku) rekel: „regnum unius linguae imbecille & fragile est“; s tem mu je svetoval, da naj se pri vladanju ozira na razne jezike in običaje narodov, ki so živeli in še žive pod ogersko krono, kajti s tem ste bile edinstvo in celokupnost države na temelju ravnopravnosti vseh narodov postavljene. Se ve da se, sedajni Madjari prav malo ozirajo na svet njih prvega krščanskega kralja, cesar nas dogodbe 1848-49 leta z madjarsko vporno vojno kakor njih sedajno vedenje proti ubogim neslišano zatiranim Slovacom in Srbom deloma tudi Hrvatom prepričujejo. Ravno isto se godi v Cis-lajtaniji pod nemško za posamezne različne narodnosti pogubonosno centralizacijo. Mi razkosani Slovenci se za zedinjenje sklicujemo na narodnostno pravo, ker zgodovinska pravica, ki nas je nehoté pod nemški klobuk spravila, je za daljni razvitek in napredek tako zatiranega naroda zgodovinska krivica, in zaradi tega naj se naši nasprotniki „alla Černe“ ne sklicujejo na zgodovinsko pravo, po kterega nadaljevanju našemu narodu poguba preti. Sleherna posamezna narodnost se razodeva v zvnajnem življenju posebno po svojem jeziku. Čeravno bi moral slovenski jezik valed 19 §. že povsod po Sloveniji k uradnemu jeziku povišan biti, ter bi se moral rabiti pri vseh javnih šolah in višjih oblastih ter po vsej Sloveniji izključivo, koja zahteva niti natančne motivacije ne potrebuje; pa poročstvo, stalno poročstvo ta cilj doseči in ga uživati nam je edino v svoji celokupnosti zedinjena Slovenija. Da to dosežemo naj tudi vrla slovenska mladina se svojo „krepko firmo“ med narodom deluje, posebno sedaj na počitnicah, naj budi narodni duh iz nerodovitnega dolgega spanja, naj se ona narodno izobražuje ter naj sveta kaže, da akoravno se mora še v tujščini izobraževati, vendar jej je mili materni jezik poleg sv. vero čez vse nad ostalimi stvarmi! Naj marljivo, kakor naš vrli Rus v „Sl. Nar.“ priporočuje, zbira narodno drobtine, da „konca ne vzamejo!“

Zato, vrla nam slovenska mladina, ki si naše veselje in nada boljše bodočnosti zaslužjenega naroda, na omahuj, ampak v koji koli stan se podaš, imej za geslo: Vse za sv. vero in mili narod, ter za oboje potezaj se dejansko in z lastnim izgledom po prislovcu: „beseda gine, izgled pa prešine.“ Nij treba k temu drugega, nego nekoliko poguma in značajnosti, ter veruj mi, da pred značajniki imajo tudi breznačajniki rešpekt! Zatorej na delo v ljubem narodu, ki se dviguje ravno iz tisučletnih ptujčevih sponjin plačilo, t.j. hvaležnost majke Slave, ti ne bode izostala, kajti kolo časa se neprenehama vrti in nam orje brazde na čelu! Zdravstvuj!

Iz Ravnice. 12. avg. 1872. [Izv. dop.] Pripuščan družemu dopisniku, da bode o svojem času na drugi strani obširno o našem županstvu in podžupanstvu govoril, za danes hočem le omeniti necega sklepa našega starešinstva, zaradi katerega ne vem, ali bi se jezil, ali smejal.

Kedor je hodil kedaj po cesti, ki pelje iz Gorice na Trnovo, zapazil je pod seboj v dolinah na eni strani Grgar, na drugi Ravnico. Kaf je odmerjenega zemljišča, nij ravno tako slabo, a če si se okoli ozrl, videl si, da krog in krog vsi pašniki sama gola rebra kažejo, ne goveda ne drobnice ne najdejo tam po letu potrebne sence. Sama goličava je, le redko zagledaš kje v kakej bolj zemljasti dolinici kak topol ali kak oreh. Na prete bi to drevje lahko seštel. Ali kaj stori naše modro županstvo v svojem dobrem gospodarstvu? Ono, čujte, naloži na to drevje dotičnim, ki so ga sadili in kateri tudi dosledno sad uživajo, še poseben občinski davek. Kedor ima na pašnikih kaj drevja, ali naj plača, ali naj ga poseka! Može, tukaj nij za tiste male krajcarje, katere je treba plačati, ampak tukej je stvar, s katero Vi občinskemu blagoru škodujete. Vi ste s tem nasprotni vsacemu pogodovanju in ste prijatelji suhemu školju. Zatorej može, po pravici Vam povem, ne vem ali Vas je pri tem sklepu vodila nevednost ali osebna nevoščljivost, ali pa je grgarsko-ravniška blagajnica uže tako na kantu, da si hočete še celo s tacimi sredstvi pomagati? Še svojim sklepom ste se gotovo pred celim svetom osramotili. Svetoval bi Vam torej, da v prihodnju ali stvar boljše premislite, ali pa,

*) Država z ednim jezikom je šibka in razdrobljiva. PIS.

če nimate zmožni, da prašate kacega pametnega za svet.*)

H koren se eno prav pohlevno prašanje do ravniškega podžupanstva. Govori so mnogo in mnogo, da naše sl. podžupanstvo kljub slabega materialnega stanja svojim odvetnikom po vrhu zahtevanega plačila še nagrajo daja in to še odpadnikom našega naroda. Prosim tudi tukaj razjasnila!

Iz Trnovskih hribov nad Gorico, 14. avg. [Izv. dop.] Na Trnovem je bil preteklo nedeljo ples; na enem „brejarju“ (plesišče na prostem iz okroglo zloženih desk) je plesalo 6 neozenjenih bratov od 19 do 35 let. Ti so plesali zaporedoma na 3 plesih in so, kakor ljudje pravijo, potrosili okoli 90 goldinarjev. Lep denar to, in pri nas je zanj treba dolgo pridno delati in obliče jesti, praden ga šest njih skupaj spravi! Pri tem plesu je nekdo iz Nemcev celo ostrijo svojege noža zasadi nekemu priletnemu mladenču iz Osliana od zad v hrbet, brez da bi mu bil ta kaj žalega storil. Ranjenec še živi. Prav to nedeljo je bil ples v Podlakah pri sv. Lorencu nad Grgarjem in je bil tam nek mladenec med prepriom v vrat z reziloma ranjen. Prav je imel dopisnik iz Ravnice, ko je v 30. listu „Soče“ tožil, da morejo romat najboljše moči v ječo. Tudi županstvu je treba malo pokarati, da pri javnih plesih ne poskrbijo za to, da bi se red vzdržal. No, pa kaj hočemo. Niti od kordavcev niti od krčmarjev župani ne morejo pričakovati dobička,**) nekteri župani so še veseli, da so se fanti iz njihove vasi skuzali čile in ognjene. Krvavi prepri pa nastajajo večidel zaradi deklet! Hm!

Iz Krasa 18. avg. [Izv. dop.] Imel sem pretekli teden neko okrožnico naše nadškofije v rokah, v koji se poziva duhovščina na željo ministra Stremayr-ja, naj bi sedelala na to da bi se na Primorskem vse štole enakomerno upeljale. Okrožnica določuje razne štole po srednem dosedajnem znesku, zopazko: „da se bo le morala torej muogim duhovnijam krivica goditi.“

Jaz nisem sicer ne za to, ne uno sitno štolo, a obžalovati moram, da oni, ki so poklicani sleherni novost merodajno tehtati, o tem besedice ne zinejo. Od todi prihaja pa opravičevanje, da Stremayr venderle životari, da množi berače lškarijotove podpore, da omarlja opozicijo, in da duhoven tolče logično duhovna navskriž v deveto vas.

Ako Stremayr vé, da duhovščina podpore potrebuje, ako je javno znano, da so primorske štole v Avstriji naj manjše, mu kličemo: hic Rhodus, hic salta!

Da se te štole, o katerih pa ne govori pogodba med cerkvijo in vladarjem, na podlagi konkordata vredejuje, je prav, a da se zunej te pogodbe boljše stališče išče, menim, da pes taco drugam moči.

To naj velja onemu odboru, kojega sklepom mi ni mogoče osebno nazočemu biti 26. t. m.

Iz vipavske doline, 13. avg. [Izv. dop.] Človek, ki je na ptujem, je vesel, če sliši kaj pametnega od doma, toliko bolj ga pa žali, če mora kaj neumnega brati. Pred nekimi dnevi sem bral v „Soči“ in v „Slovenskem Narodu“ en in isti dopis iz Kanala, ki nosi datum od 20. julija. Smejaj in jezil sem se, ko sem to vidil. Jaz poznam kanalske razmere, in zdi se mi tudi, zakaj je dopisnik v dva slov. lista in v oba popolnoma enako pisal.

Kaj, ali je minister šolstva tistih 16 tisuč goldinarjev iz lastnega žepa daroval? Potem se hvalijo gg. Gatti, Budal in Malnič: hentajte! to je velika reč en globus, če bi ga bili tudi z lastnim denarjem kupili, kar dvomim. Soditi iz vsega se je hotel dopisnik z onimi gospodi le šaliti, kar bi lepše stalo v „il pettine“, ali pa se je hotel onim gospodom prikupiti; boljši predmet bi bil tedaj na mestu in pohvaliti bi bil moral tudi „široo aujo“ v drugem nastropju, ker tudi ona bi znala imeti nekoliko upliva pri volitvi dotičnega učitelja. Dobru glava, ta in pa odkritosrčnost velja več, ko globus, dragi dopisnik! En Kanalec.

*) Sestavek, če tudi malo hudo nij iz slabega namena, pisan, upamo, da se bo vedelo morda slavno županstvo opravičiti! URED.

***) To je žalosten osumlje, ki se med našim ljudstvom večkrat sliši. Župani morajo biti pošteni in nesebični može, drugače ne jih voliti, kadar pride čas zato. Ako pa poznana sebičnost katerega župana tlači volivce, župani ne dela pošteno, a volivcem se godi prav, ker jih tape vredna kazni zaradi njihove nemarnosti. URED.

Danes je v Belem gradu slovesnost vstolaranja srbskega kneza Milana. Kakor znano, je bilo mestno starešinstvo Belogradsko povabilo mnogo Avstrijskih občin ne samo Slovanskih, ampak tudi nemških in madjarskih, naj bi se udeležile po zastopnikih one slovesnosti; nekatera starešinstva so uže bile izbrale svoje zastopnike, kakor Peštansko, Pražko; a kar na enkrat pride zaukaz Andrassy-jev, da se ne sme nobeno avstrijsko starešinstvo udeležiti oficijelno one slovesnosti, ker ima samo vlada pravico poslati svojega zastopnika k takim inozemskim slovesnostim. Če bi bila srbska vlada starešinstva povabila, potem bi imel Andrassy prav; ampak povabilo jih je Belgradsko starešinstvo in tedaj nijma vabilo nobenega političnega značaja.

Pač so bili oni shodi v Hanoverju in v Štrassburgu, kder so naši ustavoverci za veliko Nemčijo govorili, eminentno politični in vendar nij ministerstvo našlo nobenega uzroka, da bi bilo prepovedalo društvom in občinskim in univerzitetnim zastopnikom udeležiti se jih; pa to vse nas Slovane ne osupne, saj smo navajeni na dvojno mero. Graf Andrassy pa s tem činom nij pokazal posebne diplomatične zmožnosti, temveč pa neko bojznost pred malo Srbijo, katera je skoro smešna. Strah pred Slovani je velik, nam daja samosvest, da smo vendar jako važen faktor v Evropi. Pritiskanje pa nam za zdaj le koristi, ker nas čedalje bolj edini in nas sili k solidarnosti, katera po naravnih zakonih se le v nesreči in po preganjanju prav čvrsto rase. Vkljub prepovedi so vendar šli nekteri odlični Čehi, kakor Rieger in Zeithammer in tudi drugi Slovani v Belgrad, kder ne bodo sicer oficijelno sprejeti, pa vendar se bodo dogovarjali, kaj, kako in kam, da Nemcem in Madjarom pot prekrizajo.

Iz dogodka, da je mnogoznani izvrstni publicist in česki poslanec, g. Skrejšovski, potegujen v zapor zaradi spodtikane mu sleparije, kovajo židovski listi uže celi teden politični kapital. Veselje je veliko, pa otročje pri ustavovercih, ker mislijo, da so se znebili českega špicparkelju; natolcovanje českega naroda po omenjenih listih pa tako surovo, da presega vse meje; to vam je literaren vandalizem. Skrejšovskova sleparija obstoja v tem, da je opraviništvo lista „Politik“, katerega lastnik je bil on, plačalo manj kolkovine za inserate, kakor bi imelo plačati in da se je S. branil doplačati, kar je davkarija tirjala, čes, da on nij kriv pomote in tudi za-njo odgovoren ni, ker je med tem časom „Politika“ prišla v druge roké.

Ta reč pa se suče uže več let in se le zdaj je sodnija spoznala, da je S. hotel slepariti. Kakor se sliši, bode zatoženec prav lahko dokazal, da on nij prav nič sleparil. Neumno in surovo pa je na vsak način od ustavovernih listov, da uže človeka obsojajo, preden ga sodnija obsodi.

Hrvatski odbor za revizijo pogodbe z Ogersko je uže izdelal vse tirjatve, o katerih povemo prihodnjič kaj več. Ustavoverni listi želijo, da bi šlo na Hrvaškem vse narazen, zatorej pa v nomer čenčajo, da cesar ne bode potrdil tirjatve Hrvatov in da bode zopet razpuščen sabor. To so pa zopet desideria ustavovercev, katerem je vsaka sprava neljuba, da sami ložeje po temoti tavajo.

Na Nemškem se čedalje bolj širi nevolja proti pruski nadvladi. Bavarski kralj, kateri se nemškemu cesarju prav ostentativno vmika, je te dni odbil tudi povabilo v Berlin k shodu cesarjev, enako sta tudi storila kralja Vrttenberski in Saksonski.

To je znamenje, da se ti kralji nočejo poklanjati nemškemu cesarju kakor vasali in da hrepenijo zopet po samostalnosti, katero bi si radi priborili pri prvi priliki. Nemčija tedaj nij tako edina, kakor bi kedo mislil in kakor Bismarkovci trde.

Garibaldi je objavil pismo, v katerem tirja za Italijo strogo decentralizacijo v vseh

strokih, tedaj popoln federalizem. V Italiji živi en sam narod in največi ital. svobodnjak tirja federalizem kot svobodi najbolj pristojno obliko države. Kdo je tedaj veči svobodnjak, federalisti ali centralisti?

Slovenske županije na Goriškem.

II. Županija Šempeterska obsega eno samo katastralno občino, katera je postala ob enem s Štandrežem samostalna županija. Površja ima ta občina 1386 oralov, 428 [] sežnjev, šteje 983 duš in plačuje 2347 gl. 89 kr. starega davka. Lego ima prav lepo in ugodno, toda ne toliko za rano poljske pridelke, kolikor za sadje, katerega bi Šempeterci lahko obilo pridelovali, ako bi bolj pridno sadili sadna drevesa; toda v marljivosti zaostajajo daleč za štandrežskimi sosedi.

Med posestniki je v Šempetru veliko tujcev; pravi domačini so večinoma gosposki kmetje ali koloni. Vsak poseduje vendar vsaj toliko svojega, kolikor je dobil, ko so se ob času posilnega državnega posojila delila občinska zemljišča med občinarje v last. Upliv tujih gospodarjev in kolonske odvisnosti se kaže tukaj prav jasno: narodna zavest drema, težka mora jo tlačiti, katere se ne more iznebiti, in kmetijstvo se tudi ne more izvit iz železnih rok starih davad in razvad ter zastaja.

V občinskem zastopu sedé goriški gospodje in njihovi šempeterski koloni skupaj; odgovara mora navadno veljati, nij treba ugrabiti. Pri vsem tem je zdaj občinsko gospodarstvo dobro vredjeno, neprimerno boljše, kakor je bilo za časa poprejšnje, velike županije, ko se je vse tako zane-marjalo in zmedlo, da je moral zveden računar štreno razmotavati in da se zdaj vse dotične občine skalo rane, katere so jim zasekali poprejšni občinski gospodarji. Za grehe njihove samogoltnosti in nemarnosti morajo nedolžne občine še zdaj pokoro doprinositi. Zdaj pa je občinsko gospodarstvo v odlično poštenih rokah župana grofa Coronini-ja (dež. glavarja), kateri župani in opravlja tudi vsa tajniška dela zastopni in si v resnici mnogo prizadeva za materijalne koristi svoje občine. Se ve, da ga ne moremo prištevati narodnim županom, vendar je kot župan še kolikor toliko pravičen tudi v narodnem oziru, kajti on sestavlja po slovensko vsaj one spise, kateri so prar ljudstvu namenjeni n. pr. proračune, račune, javne razglase in tako dopisuje tudi, kedar treba, slovenskim županom. (Imamo nekateri župane, rojene Slovence, kateri niti tega ne delajo, pa jih že ozehtamo!) Vse drugo uradovanje je nemško ali italijansko.

Stanje občinskega premoženja je ugodno. Šempeterci re plačujejo nič priklad k izravnim davkom; samo krečmarji plačujejo malenkost (15%) na vžitino vina, pa tudi ta davščina odpade morda, kedar se popolnoma zacelijo stare rane. Občinske poti se vzdržujejo, kakor redko kje, prav dobro.

Šempeter ima svojo šolo v najeti hiši; za učiteljevo stanovanje ni priskrbljeno. Poprej, ste bili tudi obe Vertobji v Šempetru vsolani, a predlanskem ste si osnovali posebno šolo v Vertobji. Šola je v Šempetru, se ve, da slovenska in nekda dobra. Ali bo ona kaj pripomogla k temu, da se Šempeterci predramijo iz selajne narodne nezavednosti in sploh k čvrstejši duševni in materijalni delavnosti? Bog ve! Ž leti bi bilo.

O čitalnici ali sploh o kakem shodišču za poštene zabave, čitanje in razgovore nij ne duha ne slaha.

V Šempetru redó 14 konj, 1 bika, 81 krav, 24 telet do treh let, 84 volov, 50 ovac, 1 koza, 187 prašev in 70 panjev čobal.

V prihodnji številki pride na vrsto vertobjbanska županija.

Razne vesti.

(**Možanska čitalnica**) ponovi 25. t. m. na splošno željo udov besedo z igro: „Ravni pot nar boljši pot“; ker se ta krat konča sason dramatičnega odseka, se je nadejati prav živahne veselice. Uljudno se vabijo k prav obilni udeležitvi vsi častiti gg. udje; neudje, povabljeni z listki, plačajo ustopnino.

Za odbor
Ivan Dolinar
tajnik.

(**Na Vipave se nam pliči**) V četrtek, na mali Šmaren ob mraku, je zgorel v Ložah pri Vipavi lep grad g. Majerja. Ljudje so bili tisti dan vsi v Logu in tudi posestnik sam; pomoč je prišla, ko je plamen uže močno segal okoli sebe; gasilnice iz Ipave in Ajdovščine in vrli Sokol Vi-

pavski, pa tudi drugi gospodje so tako zdatno pomagali, da vendar nij ogenj prav vsega pokončal. Posebno je častno omeniti Sokola g. Daniela Šapla iz Ajdovščine, kateri je rešil z uenadno srčnostjo mnogo gotovino iz plamena. Z branitelji se je pa tudi priteplo mnogo pijavcev in slabih ljudi, kateri so po nepotrebnem veliko starih krasnih slik in starinskega pohištva pokončali in odnesli. Eden izmed njih se je celo vbil. Pogorelo je zidališča in premakljivega blaga za blizo 25000 gold.; pokončalo in odneslo se je pa blaga za kacih 10000 gold. Pa kaj bi ne, saj so bile samo krasne slike in druge starine toliko vredne, in grad sam je bil eden naj lepših na Kraškem. Slišal je nekdo ministru cesarja Franca I., knezu Kobencelau.

Knez Kobencel bil je Krašovec po rodu in je dospel do najvišje časti; prebival je dostikrat v Ložkem gradu in nakopičil tam mnogo rodbinskih in družih dragih slik. Ptujci so grad radi obiskovali in gostoljubni gospodar jim je rad odpiral prostore svojega grada. Žalostno je, da se je poškodovalo toliko zgodovinskih in krasnih predmetov, katerih nij ravnó bogata naša slovenska zemlja. Pri tej priliki si ne moremo kaj, da ne bi melodajne kroge opominjali, naj upljivajo na ljudstvo, da ne bodo nedelj in praznikov s pijančevanjem oskrnjevalo. Od druge strani pa moramo povdarjati dobro napravo Sokola, kateri bo lahko, če dobro uredjen in po celej dolini razširjen, mnogo koristil v vsakem obziru, posebno pa pri enakih primerljajih.

(**Drugemu g. Majer-ju iz Gorice**) je pogorelo v Štandrežu gospodarsko poslopje prav tisti dan ko je pogorel gosp. J. Majer-ju v Ložah, grad. Štiri gasilnice so prišle od Riterjeve tvornice v Stražiščem in iz železnične goriške postaje na pomoč, drugače bi bila škoda velika in 5 kmetov bi bilo pogorelo. Goričani niso prišli gasiti; to je lepo od Goričanov!

(**Študentska šolska potrebnost**) na tukajšni c. kr. viši gimnaziji z letno plačo 250 gl. in prostim stanovanjem v gimnazijskem poslopju je razpisana. Znanje nemškega jezika v besedi in pisanju je neobhodno potrebno, enako imajo dokazati prosivci tudi znanje obeh deželnih jezikov, če je mogoče. Ako bi kdo ne znal slovenskega, mu je zadosti, če zna katero drugo slovaško narečje. Prošnje naj se vložijo pri dež. šolskem svetovalstvu.

(**Svetovna razstava na Dunaji**) Kakor znano ima biti v prihodnjem letu svetovna razstava na Dunaji, katera obeta postati prav velikanska in morda večja od vseh dosedajnih. Vse avstrijske dežele se kaj čvrsto pripravljajo, da bodo se svojimi najodličnejšimi umetnostnimi, obrtnijskimi in kmetijskimi pridelki dostojno zastopane.

Na Goriškem je sicer tudi nek odsek, kateri za to skrbi; toda vkljub ponovljenih vabil in pozivov je do zdaj še tako malo denara za razstavne namene nabral, da ne bo mogel dogati obilne vdeležitve naših pridelkov na dunajski razstavi, niti ne podpirati tistih sposobnih in ukaželjnih poljedelcev in obrtnikov, kateri bi se radi pregledovaje velikanske zbirke v svojih strokih izobrazili, pa ne morejo, ker so preslabi pod palcem.

Priložnost je ugodna in morda sedanjí rod ne bo imel druge. Skrbimo tedaj, da ne ostané za nas dunajska razstava brez ugodnih nasledkov. Naj pokažejo naše občine in premožni domoljubi z obilnimi darovi, katere naj pošljejo podporu za svetovno razstavo v Gorico, da jim je v resnici mar za čast in za prave koristi naše dežele.

(**Vozna iznajdba na Krasu**) Gospod inženir Matevž Živic, kraški rojak, je napravil načrt za bolj priležno napajanje živine na Krasu.

C. kr. ministerstvo za poljedelstvo ga popisuje v svojih poročilih letošnjega leta tako-le: V dno nekoliko visoko ležečega vodnjaka je napeljana cev, po kateri se voda izteka. Da pa postane voda bolj čista in pitna in da glen, kateri se nabira na dan, ne zalopi cevi, je pred njenim ustjem napravljen filtrator (precejalo), do katerega se od zvučanje strani lahko dohaja. Vodotočna cev je napeljana pod zemljo do korita, katero je postavljeno okoli senčnega in ograjenega drevesa, in se da s petelnom zapirati in odpirati.

Taka naprava bi stala sicer nekoliko več, kakor dosedajni kali, bila bi pa tudi veliko boljša.

(**Konjerejem**) Dne 23. septembra v Gradišči in 25. septembra v Tominu se bodo delila darila plemenskim konjem tako-le:

V Gradišči kobilam materam s sesavnimi žebetí eno darilo od 10 cekinov, dve po 7 in dve po 4 cekine. Tri- in štiriletnim kobilam eno darilo po 8 cekinov, dve po 6 in dve po 3.

Eno in dveletnim žrebčem eno darilo od 6, eno od 5 in eno od 4 cekin.

V Tominu kobilam materam eno darilo od 10 cekinov, dve po 7 in dve po 4 cekine. Mladim, 3 in 4letnim kobilam eno darilo od 8, dve po 6 in dve po 3 cekine.

Enako število daril in z enakim namenom, kakor v Gradišči, bodo dobili konji kopne Istre dne 19. septembra t. l. v Pazinu.

Taka darila se prisodijo:

1. Kobilam materam od spolujenega petega leta brez omejitve večé starosti in sicer, dokler so zdrave, močne in dobro rejene, imajo lastnosti dobrih kobil za pleme in imajo lepo sesalno ali odstavljenó žebe.

Materam kobilam noričkega (pingavskega) plemena se smejo dajati darila tudi v četrtem letu.

2. Darilo se sme le tedaj prisoditi če je

a. žebe zarodil državen ali dovoljeni privaten plemski žebec, ali kobilnemu lastniku lasten žebec, in se ta zarod v prvih dveh primerljajih dokaže s postavno vbrejnico.

b. Če se dokaže se spricalom, danim od občinskega prvostojnika in potrjenim od politične gosposke, da je bila kobila mati že pred žebčkovim porodom vlastna tistega, ki se potejuje za darilo.

3. Okoliščina, da je kobila že v prejšnjih letih enkrat ali večkrat dobila darilo, ne izključuje nje od darila.

Gledó na male kobile:

1. Mladim, to je tri do štiri leta imajočim kobilam se sme samo tedaj dati darilo:

a. če jih je vbredil državni ali dovoljen osební žebec, ali žebec, čegar je kobila, in se to v obeh prvih primerljajih dokaže s postavno vbrejnico in

b. da so najmanj eno leto vlastina tistega, kateri se poganja za darilo, in se to dokaže se spricalom, danim od občinskega, predstojništva in potrjenim od politične okrajne gosposke.

2. Mladim kobilam, ki so dobile kakor take že enkrat darilo, sme se pozneje samo kakor materam kobilam z lepim sesalnim ali odstavljenim žebetom darilo priznati, in sicer:

1. Eno in dveletnim žebčkom, (samo na Furlanskem in v Istri) naj jih je zarodil državni ali dovoljeni privatni žebec, ali lastnikov žebec, če jih je vlastnik dobro izredil in je pričakovati da so dobro razvijó in odgoje in obečajo biti v prihodnje dobri žebci za pleme.

Da jih je zarodil državni, ali dovoljeni privatni žebec, to se mora dokazati s postavno vbrejnico.

2. Žebčkom, ki so enoletni dobili darilo, sme se zopet kakor dveletnim dati darilo.

Žebčke, ki so kakor dveletni dobili darilo in so se pripeljali tudi v tretjem letu, sme država, ako so popolnoma razviti in posebno lepi, kopiti za deželne obrejalce, ali jim dovoliti primerno denarno podporo, če se imajo rabiti v prvem obrejevalnem času za pleme.

Na kaj moramo pri osnovi novega vinograda paziti?

Spisal S. B. K.

Skušnja nam je dokazala, da se zamorejo na različnih zemljah nar boljši vina pridelovati. Iz tega se vidi, da imajo zemlja sama na sebi in nje kemični deli malo upliva na trte. Mehanične lastnosti zemlje imajo veliko več upliva na trtorejo, zatorej moremo tudi na te pri osnóvi vinograda veliko paziti.

Navadno se zemlja le površno pogleduje in presoja, globokeje, ko se navadno kopije ali orje, se malokdaj preiskuje, in to je napačno.

Nektere trte korenijo prav globoko; ako tedaj take na zemljo vsadimo, ktera ima pod rušo samo ilovco, trta ne bo mogla koreniti globoko pognati, ampak bo primorana jih v zgornji zemlji razširiti.

Trtam, ktere globoko korenijo, ne škodi vsaka mala suša, ker se svojimi spodnjimi koreniki mokroto globoko iz zemlje vlečejo, z zgornjimi pa živeža v rodovitni zemlji najdejo, (če se tudi ne zadosti, ker se soli in drugi živež zaradi pomanjkanja mokrote ne morejo razpustiti, kolikor ga trte potrebujejo. Prídevek pregledovavcev.) Zemlja tedaj, ktera bi korenikom over ne delala, bila bi za trtorejo nar boljša, se ve, da bi mogla imeti potrebne mokrote, a premokra ne sme biti.

Zemlja, ktera ima za svoj spodnji del samo ilovco, ali nepreklano skalovje, je za trtorejo nar manj sposobna, ker v taki zemlji je trta, pod zunajnih razmer, suhote ali mokrote preveč odvisna. V deževnem vremenú se voda na taki

zemlji nabira, in korenike počnejo gnjiti, v suhem vremenu so pa trte v rasti zadržane, perje jim rumeno postaja in ne le za eno, ampak za več let oslabijo.

Mogoče nam je pa, ako spodajo lego poznamo, zgornjo rodovitnejšo in rahlejšo napraviti, ako ima zadnja nasprotne lastnosti od prve. Teško ilovčno zemljo, ako ima za svojo podlago pesek, popravimo, ako jo globoko prekopljemo, in pesek z ilovco pomešamo, in narobe popravimo peščeno zemljo, ktera je navadno za trte presuha, ako vemo, da v spodnjem delu ilovco najdemo.

Iz tega se vidi, kako je potrebno pri osnovi novega vinograda, zemljo ne le površno, ampak tudi njene spodnje lege pregledati, ako nam prevelikih stroškov ne napravlja, ali pa, kako je se pri izberi trt ravnati, da trte, ktere prav globoko ne korenijo, v plitvo zemljo sadimo i. t. d.

Ako ravno nekatere plemena trt, v tej ali drugi zemlji bolj rasejo; poglobitna reč ostane vselej rahlost zemlje, ker v taki vsaka trta dobro rase. Iz tega prihaja tudi, da trte, ktere euo zemljo posebno ljubijo, tudi v drugi dobro rasejo, ako je dostojno rahla.

V rahli zemlji se zamorejo korenike na vse kraje razširiti, voda v deževnem vremenu na njej ne ostaja, v suši pa dobiva trta mokroto globoko iz zemlje in zunajni zrak, kteri razkrojenju organskih delov zemlje veliko pomaga, v zemljo lahko pride.

Pomešanec ali pomešane zemlje, bi bile za trtorejo najboljše, ker že različne lastnosti posameznih zemelj ne pustijo, da se zemlja strdi, ampak vselej bolj rahla ostane, in to še bolj, ako je med to zemljo kamnje pomešano, ktero mokroto v njej zadržuje in s počasnim razkrojenjem živež trtam daje; za tega del naj se v vinogradih kamnje pusti, ako ni preveliko, ali ako ga ni preveč, da se zemlja obdelovati ne more.

Poglobitni deli cele naše zemlje so ilovca, pesek, in apnica, kteri so ali kemično zedinjeni ali mehanično pomešani.

Tem zemljam so večkrat še druge prvine pomešane, ktere vinorejo večkrat pospešujejo, pa jej tudi škodijo.

Zemlja, v kteri apnica ali pesek premaguje, je večidel suha, ako nima ilovčne podlage. V taki nam bodo trte slabo rasele, ako suhota zemlje druge okolnosti ne popravi; n. pr. v takih krajih, kjer veliko rose ali dežja pade. Ako je ta zemlja na prav dobri legi, blizo kake reke ali morja, zamoremo sicer prav dobro, ali malo vina v njej pridelavati.

Zemlja, v kteri ilovca premaguje, je težka in trda, in navadno tudi mrzla, ako nima gorke južne lege. V deževnem vremenu se vode napije, ktere se rada ne znebi, in dolgo mokra ostane. V suši postane trla in popoka, tako, da večkrat korenike neposrednje z zrakom v dotiko pridejo, in se tako še prej posušijo. Ta zemlja s kamnjem in peskom pomešana zgubi svoje slabe lastnosti in daje v več krajih izvrstne vina.

Posebna lastnost ilovčne zemlje je ta, da ne le vodo, ampak tudi gaze, kakor amoniak, na se vzame, in jih trtam počasi odda: zatorej bo vino, ktero je na ilovčni zemlji raslo, redkokrat po gnoji slab okus imelo, kar se na drugih zemljah večkrat godi.

(Dalje prih.)

Odprto pismo.

Predragi moji prijatelji!

Iz vsega srca zahvaljujem se Vam za čast, katero ste mi skazali 5. avgusta v predvečer mojega odhoda iz Gorice, ktere nijsem nikedar pričakoval, in ne zaslužil. Ta Vaš čin moram smatrati ne kakor nagrado za dozdej od mene izvršene trude, ampak samo kakor dokaz Vaše želje, da bi me osrčili in obrabirli v mojih znanstvenih podvzetjih.

Trudil se bom, da bi opravičil, kolikor bo mogoče, Vaše zaupanje in Vaše sočutje. — Na vselej mi ostanejo v spominu jasni in veseli trenutki, ktere sem preživel v društvu z nekterimi izmed Vas, a dau 5. avgusta 1872, bom zmiren štel med narslovesnejše dneve v svojem življenju. Nič več ne želim, samo da bi povsod srečal to odkritosrčnost in resnično prijaznost, katero sem najdel med goriškimi Slovenci sploh, posebno pa med slovenskimi dijaki v Gorici. Živeli zlahnosrčni slovenski dijaki, nada in podpora bodočnosti slovenskega naroda!

V Bledu, 8. avgusta 1872.

J. Baudouin de Courtenay,
docent petrograjske univerze.

Skušnja iz petja in telovadbe goriških dijakov.

17. t. m. popoldne ob 5 uri so naši dijaki, ki so pevci in telovadniki, predvečer rojstnega dne Njegovega Veličanstva slavili s tem, da so na borjači gimnazija javno pokazali, koliko so se naučili skozi leto.

Občinstva je bilo mnogo, zlasti mnogo gospá in gospodičin. Pevci v velikem številu so peli lepe pesmi, slovenske, italijanske in nemške in prav dobro so izvršili svojo nalogo. Že lansko leto so bili poslušavci zadovoljni, tola letos moramo priznati velik napredek. Škoda je le, da je borjač akustično slab prostor, naj se pevci postavijo, kamor hočejo. Svetujem, naj se drugo leto odloči za petje, kaka velika akustična dvorana. Pevci so tehnično dobro izurjeni, gospod vodja Hribar, se s veseljem trudi, kar je le mogoče; torej je tudi skrbeti za pripraven prostor. Pravijo, da so v drugem nastropji sploh le malo slišali, in nič, kadar so pianissimo peli.

Tudi v telovadbi je bil napredek očividni, in občinstvo je mnogo ploskalo fantom. Posebno so dopadali mlajši, ker je jako mikavno gledati, kako da se tako majhno človeče gibčao veče. Veči dijaki pa so prav navdušeno izvrševali vaje. Obema gosp. učiteljema se imamo zahvaliti za ves trud, tudi moramo pohvaliti dijake, ki so spoznali veliko korist petja in telovadbe, in se marljivo udeleževajo učeb.

Konečao naj se omenimo, kako čulno se časi obračajo. Nij še 50 let, ko je policija strahno pisano gledala telovadbo, vsak telovadec ji je bil puntar prve vrste, in preganjali so jih skoro povsod, a zdaj imamo telovadbe pri šolah in clo sokoie na slovenski zemlji!

Na Nemškem so v pričó nemškega cesarja Viljema, te dni krasen spominek postavili očetu Janu, ki je bil začetaik turnerije, in je toliko prestal zaradi svoje navdušenosti za telovadbo. Pogrešali pa smo pripravnike, kateri se hni nekaj malega pokazali, letos pa prav nič, saj je tudi njim potrebna telovadba, da jo šrijo po deželi. Mi smo tukaj nepristransko govorili, ne tako nek italijanski listi, ki se ponaša z liberalizmom.

Št. 181

Razpis učiteljskih služeb.

V šolskem okraji okolice goriške se s tem razpisujejo službe v sledečih šolskih občinah III. vrste: Št. Andrež, Grgar, Čepovan, Prvačina, Sovodnje, Ročinj, Šempas, Žablje, Dornberg, Podgora, Kviško, St. Martin, St. Peter, Vrtojba in Renče.

Dohodki teh služeb so določeni v §§. 22, 30 in 33 deželne šolske postave od 10. marca 1870.

Prosilec naj svoje prošnje, prevedene z dokazom učiteljske sposobnosti in dosedajnega službovanja, najdalje do dne 15. septembra t. l. vložijo pri dotičnih krajnih svetovalstvih.

C. kr. okrajno svetovalstvo okolice goriške.

V Gorici 15. avg. 1872.

Št. 111

Razpis učiteljskih služeb.

V sežanskem šolskem okraji se razpisujejo s tem sledeče službe, za ktere naj vložijo prosilec svoje prošnje z vsemi dokazi učiteljske sposobnosti in dosedajnega službovanja najdalje do 12. septembra t. l. pri dotičnih krajnih šolskih svetih:

1. Služba nadučitelja-voditelja v šolskih občini II. vrste: Sežana in Komen in učiteljska služba II. vrste v Tomaju.
2. Učiteljska služba šolskih občini III. vrste: Brestovica, Gorjansko, Lokva, Nabrezina, Šempolaj, Povir, Skrbina, tjak in Zgonik.

3. Učiteljska služba šolskih občini IV. vrste: Avber, Divača, Kobiljaglava, Kostanjevica, Lipa, Mavhinje, Skopo, Velikidol in Vojšica.

4. Podučiteljska služba šolskih občini II. vrste v Sežani in Komnu.

Dohodki teh služeb so razvidni iz §§. 22, 30, 32, 33, 36 in 37 deželne šolske postave od 10. marca 1870.

C. k. okrajno šolsko svetovalstvo v Sežani

dne 9. avgusta 1872.

BOGOM

Odhajajoč v kratkem v svojo drago domovino, ne morem se od vsacega spoštovanega gospoda zastopnika banke

SLAVIJE

osebno posloviti, torej sem si izvolil očitno cesto. Zahvaljujem se vsem za nekolikoletno zlatno podporo s prošnjo, da se tudi v prihodnje blagovolijo na me spominjati.

Vsem gospodom zastopnikom in družabnikom banke „SLAVIJE“ tedaj prisrčno „z bogom!“ in gromovito

„NA ZDAR!“

J. Lad. Čeray,

sedaj generalni zastopnik banke „Slovenije“ za Česko, Moravsko in Sleško.

LIEBIG^{ov}

Kumys - ekstrakt

od dunajske zdravniške oblasti kot **zdravilo** priznan in od krakovske učene družbe posebno priporočan, po soglasnem pritrjenju medicinskih fakultet prvo vseh do zdaj proti pljučni sušici poznanih in rabljenih zdravil.

Taisto ozdravlja brz in sigurno: **Jetiko**, (celo v razvitem stanju) **tuberkulozo** (prikazki: kašljanje krvi, hektična groznica, zmanjkovanje sape) **želodčni, črevalni in bronhialni katar**, **anēmijo** (uboštvo krvi) vsled dolgih boleznij in nadeljevanega rabljenja merkurijala, **chlorosis** (bledokrvnost), **asthma**, **sušenje**, **boljenje hrbtnega mozga**, **hysterijo** in **slabe živce**.

Za steklenico 1 gold. a. v. Kistice od 4 steklenic doli do vsake mere. Razpošiljanje na vnenje oskrbljuje generalni zalog

„Kumys - Heil - Anstalt“

Wien, Mariabilderstrasse 36. Bern (S. Friedli jun.)

NB. Dozdaj brez vspeha z medicino zdravljeni bolniki naj zaupno z Liebigovim ekstraktom zadnji poskus naredo.